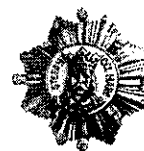

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-5488 din 19.08.2021

La nr. 174 din 09.08.2021

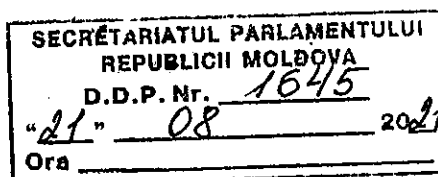
Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (art. 22 al Codului vamal al Republicii Moldova; Legea nr. 1569/2002 – se completează cu art. 10¹).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 5 (cinci) file.

Director

Ruslan FLOCEA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO21/7363 din 19.08.2021

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (art.22 al Codului vamal al Republicii Moldova nr.1149/2000, Legea nr.1569/2002 - se completează cu art.10/1)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul, iar autori nemijlociți sunt Deputații în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, *„Susținerea economiilor familiilor, atât din țară cât și celor de peste hotare ce doresc să se reîntoarcă, este unul din obiectivele de bază a statului, respectiv modificările legislative propuse vor minimiza costurile de îmbunătățire a condițiilor de trai a familiilor”*.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Codului vamal și a Legii nr. 1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice. Modificările vizează completarea acestor acte normative cu reglementări privind scutirea unică (aplicabilă o singură dată) a cetățenilor Republicii Moldova de achitarea drepturilor de import la introducerea în țară a bunurilor de uz personal și a unui mijloc de transport auto per familie sau per persoană necăsătorită. Totodată, Guvernul urmează să elaboreze mecanismul de introducere a bunurilor de uz personal, de plasare sub regim vamal de import a mijloacelor de transport și de beneficiere de facilitatea respectivă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Întru motivarea necesității proiectului, în nota informativă se specifică următoarele: *„Susținerea familiilor rămase acasă, este necesară în primul rând pentru a stopa migrația cetățenilor peste hotarele țării și îmbunătățirii situației demografice a populației. De asemenea, un rol foarte important îl are introducerea unui mecanism de facilitare a reîntoarcerii cetățenilor Republicii Moldova aflați peste hotarele țării”*. Respectiv, prin proiect se urmărește acordarea unui beneficiu tuturor cetățenilor de a beneficia o singură dată de scutirile de drepturile de import la introducerea în țară a bunurilor de uz personal și a unui mijloc de transport auto.

Cu toate acestea, în proiect au fost identificați factori de risc de natură să compromită atingerea interesului public și să genereze riscuri de corupție. Astfel, proiectul nu reglementează cu claritate și într-un mod previzibil cum se va realiza și cum se va ține evidența scutirilor de achitarea drepturilor de import la introducerea în țară a unui mijloc de transport auto de către o familie, persoană necăsătorită, persoană care este divorțată, persoană minoră etc. Totodată, s-a remarcat incertitudinea restricțiilor de a dispune (a dona, a transmite în locațiune, a gaja etc.) de bunurile de uz personal importate pentru o perioadă de 2 ani. Prin urmare, în proiect au fost identificați următorii factori de risc: formulare ambiguă ce admite interpretări abuzive, lipsa procedurilor administrative, norme irealizabile etc.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”*.

Nota informativă are un conținut sumar și lipsit de careva analize. Din cuprinsul notei poate fi aflată doar motivația elaborării proiectului, și anume susținerea familiilor rămase în țară și facilitarea

reîntoarcerii în țară a cetățenilor aflați în alte state. În notă nu se regăsește analiza principalelor prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, nu se expune modul de încorporare a proiectului în cadrul normativ în vigoare, nu sunt înscrise principalele concluzii urmare a analizelor realizate în procesul de elaborare a proiectului etc.

Așadar, recomandăm completarea notei informative cu informațiile necesare conform art. 30 din Legea nr. 100/2017 și cu alte date relevante care ar facilita înțelegerea și implementarea proiectului.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

Referitor la argumentarea economico-financiară, în notă se relevă următoarele: *„Este evident că Proiectul de lege privind introducerea unor facilități fiscale și vamale are efect de diminuare a veniturilor bugetare, însă totodată este imposibil de estimat obiectiv care ar fi suma acesteia. Mai mult ca atât nu poate fi cunoscut cu precizie numărul familiilor ce doresc să-și îmbunătățească condițiile de trai și nici numărul familiilor ce doresc să revină în țară, prin prisma obținerii facilităților propuse prin prezentul proiect de lege. Totodată, procurarea de mijloace de transport suplimentare indirect vor stimula consumul de carburanți din țară și procurarea pieselor de schimb pentru deservirea tehnică a mijloacelor de transport”.*

În pofida mențiunilor respective, se remarcă lipsa unei analize temeinice privind implicațiile economice și financiare a proiectului. Deși nu sunt cunoscute cu exactitate datele necesare, totuși nu este exclusă estimarea unor valori pentru a anticipa anumite efecte, fie pozitive, fie negative.

Totodată, nota nu face referință dacă promovarea proiectului este corelată cu politicile statului în domeniul bugetar-fiscal. Astfel, potrivit art.131 alin.(4) din Constituție *„Orice propunere legislativă sau amendament care atrage majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern”.* În acest sens, Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 6 din 13.03.2014 a stabilit că *„legiutorul constituant a urmărit necesitatea obținerii acceptului obligatoriu al Guvernului în privința oricăror propuneri legislative sau amendamente care implică majorarea sau reducerea veniturilor, cheltuielilor sau împrumuturilor”.*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *„textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

În textul proiectului s-au identificat norme formulate de o manieră echivocă, care admit diferite

versiuni de interpretare. Riscul normelor care pot fi interpretate în mai multe moduri, adăugător lipsei previzibilității, constă în tentația celor implicați de a identifica o versiune de interpretare convenabilă susținută de manifestări de corupție. Prevederile care conțin formulări ambigue și analiza acestora sunt prezentate la compartimentul III din prezentul Raport.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Propunerea de modificare a Legii nr. 1569/2002 prin completarea acesteia cu art. 10¹ alin. (4) este contradictorie unei alte norme din aceeași lege care are un obiect de reglementare similar. Lipsa de coerență dintre proiect și Legea nr. 1569/2002 constă în faptul că proiectul prescrie o interdicție beneficiarilor scutirii de drepturile de import, însă art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 1569/2002 nu prescrie interdicții asemănătoare celor din proiect deși prevede facilități asemănătoare. Detalii privind analiza respectivă sunt expuse la compartimentul III din prezentul Raport.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prin proiect se prescrie Guvernului ca în termen de 1 lună de la data adoptării proiectului să elaboreze mecanismul de introducere a bunurilor de uz personal, plasare sub regim vamal de import a mijloacelor de transport auto și de beneficiere de facilitatea reglementată de proiect.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
Art. I din proiect Art. I - Articolul 22 al Codului vamal al Republicii Moldova nr. 1149/2000 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 1 ianuarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. Alineatul unic devine alineatul (1); 2. Se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins: „(2) Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de o <u>scutire unică</u> pentru a introduce pe teritoriul vamal al Republicii Moldova <u>bunuri de uz personal</u> , inclusiv un mijloc de transport auto <u>per familie</u> (sau per persoană – în cazul persoanelor necăsătorite) prevăzut la poziția tarifară 8703, cu respectarea condițiilor reglementate de Legea nr. 1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice.”
Obiecții: În privința normei citate sunt imputabile mai multe obiecții, care în cea mai mare parte vizează probleme de formulare lingvistică și terminologică cu repercusiuni nefavorabile asupra clarității și predictibilității proiectului. În acest sens, expunem următoarele aspecte de analiză: - Proiectul stabilește că cetățenii Republicii Moldova beneficiază de o scutire, însă nu este menționat ce fel de scutire se are în vedere. La art. II din proiect se reglementează scutirea de accize, de taxa pentru valoarea

adăugată, de taxele vamale și de alte taxe, ceea ce induce ideea că art. 22 din Codul vamal va consacra scutirea de drepturile de import. Totuși, în lipsa unei stipulațiuni exprese, ideea expusă nu reprezintă decât rezultatul unei interpretări subiective neoficiale.

- Norma citată face referire la o scutire unică pentru a introduce pe teritoriul vamal al Republicii Moldova bunuri de uz personal, inclusiv un mijloc de transport auto per familie (sau per persoană - în cazul persoanelor necăsătorite), iar problematica iminentă se referă la interpretarea corelației dintre unicitatea scutirii și dinamica raporturilor juridice de stare civilă. Respectiv, nu este clar cum va fi aplicată norma în următoarea speță exemplificativă: inițial două persoane necăsătorite beneficiază fiecare de scutirea drepturilor de import pentru introducerea în țară a unui autovehicul, ulterior aceste două persoane întemeiază o familie și solicită scutirea drepturilor de import pentru introducerea în țară a unui autovehicul. În condițiile în care *familia* nu reprezintă un subiect de drept în raporturile juridice vamale, scutirile de drepturile de import se vor înregistra conform evidenței persoanelor fizice, dar nu a familiilor. Așadar, în condițiile de reglementare a proiectului este dificil de apreciat aplicabilitatea proiectului în situații complexe posibile. Mai mult decât atât, situațiile posibile în practică neelucidate de proiect pot cuprinde și următoarele: posibilitatea minorilor de a beneficia de scutire; posibilitatea familiilor formate din soți anterior divorțați (care în cadrul familiilor anterioare au beneficiat de scutire) de a beneficia de scutirea reglementată de proiect; cazul concubinajului; etc.

Norma cu care se propune de a fi completat Codul vamal este una generală, a cărei aplicabilitate este detaliată în Legea nr. 1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice. Prin proiectul supus expertizei se modifică în acest sens și Legea nr. 1569/2002, totuși aceasta nu poate justifica ambiguitatea și incertitudinea formulărilor din Codul vamal. Mai mult decât atât, deși prin proiect se propune completarea Legii nr. 1569/2002 referitor la scutirea unică de drepturile de import, totuși aspectele analizate anterior nu sunt elucidate nici în această parte a proiectului.

Prin urmare, implementarea proiectului în redacția supusă expertizei este de natură să genereze riscuri de corupție datorită formulărilor ambigue, terminologiei incerte și lacunelor de reglementare. Normele ce reglementează scutiri de taxe și nu sunt suficient de detaliate riscă să conducă la apariția interpretărilor abuzive, conflictelor dintre solicitanții de scutiri și entitățile publice vizate, aplicarea neuniformă a normelor respective etc.

Suplimentar celor expuse, la promovarea ulterioară a proiectului urmează a fi avut în vedere faptul că la data de 13.08.2021 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat în lectura a 2-a proiectul unui nou Cod vamal (inițiativa legislativă nr. 306 din 08.07.2020). Respectiv, este necesară analiza relevanței înaintării propunerii de modificare a Codului vamal ca amendament la inițiativa legislativă nr. 306 din 08.07.2020.

Recomandări:

Se recomandă completarea art. I din proiect cu prevederi care să prescrie cu certitudine taxele de care se scutesc cetățenii și condițiile de aplicabilitate a acestor scutiri prin prisma obiectiilor expuse mai sus. În acest sens, se propun următoarele:

- completarea cu cuvintele „de drepturile de import” după cuvintele „scutire unică”;
- înlocuirea cuvintelor „per familie (sau persoană - în cazul persoanelor necăsătorite)” cu „per persoană”. Tot aici urmează a fi clarificat dacă scutirea se va extinde și asupra persoanelor minore sau doar asupra celor care au împlinit vârsta de 18 ani;
- în cazul menținerii scutirii de drepturile de import pentru familii, atunci proiectul urmează a fi completat cu mai multe reglementări care ar elucida cine este subiectul de drept nemijlocit beneficiar al scutirii, situația familiilor formate din persoane necăsătorite etc.

Recomandările respective sunt valabile și pentru art. II din proiect având în vedere că se utilizează aceeași terminologie și vizează aceeași instituție juridică.

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Lacună de drept ● Utilizarea neuniformă a termenilor ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - conflict de interese și/sau favoritism - influențare necorespunzătoare ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - depășire a atribuțiilor de serviciu - abuz de serviciu
---	--

- 2 -

Art. II din proiect (art. 10/1 alin. (2) din Legea nr. 1569/2002)

Art. II - Legea nr. 1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice [...], se completează cu articolul 10¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 10¹. Introducerea bunurilor de uz personal, inclusiv a unui mijloc de transport auto per familie (per persoană - în cazul persoanelor necăsătorite) prevăzut la poziția tarifară 8703 de către persoanele fizice, cetățeni ai Republicii Moldova care își schimbă domiciliul sau reședința dintr-o țară străină în Republica Moldova.

(2) Scutirea totală de la plata drepturilor de import pentru introducerea bunurilor de uz personal sau, după caz, a unui mijloc de transport auto se acordă cu respectarea cumulativă a următoarelor condiții:

- a) mijlocul de transport auto s-a aflat la evidență permanentă în alt stat;
- b) capacitatea cilindrică a motorului mijlocului de transport auto nu depășește 2000 cm³.

Obiecții:

Norma citată prescrie condițiile înaintate bunurilor importate pentru a fi aplicabilă scutirea de drepturile de import. Deși se pretinde vizarea tuturor bunurilor, totuși condițiile respective au incidență doar asupra autovehiculelor. Respectiv, se admite o anumită confuzie în cadrul normei analizate, deoarece se creează impresia că bunurile de uz personal ar trebui să corespundă anumitor condiții pentru ca importul acestora să fie scutit de drepturile de import, însă, de fapt, proiectul nu reglementează careva condiționalități în acest sens.

Problematika normei în acest caz constă în compromiterea calității actului normativ și admiterea unor interpretări nefondate. Pentru a evita apariția unor riscuri de coruptibilitate în legătură cu aspectele descrise se recomandă ca din norma analizată să fie exclusă referința la bunurile de uz personal, astfel încât condițiile ce vor fi expuse la art. 10¹ alin. (2) din Legea nr. 1569/2002 să se refere doar la autovehicule.

Recomandări:

La art. II din proiect (art. 10¹ alin. (2) din Legea nr. 1569/2002) se recomandă excluderea cuvintelor „bunurilor de uz personal sau, după caz, a”.

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale
--	--

Art. II din proiect (art. 10/1 alin. (4) din Legea nr. 1569/2002)

Art. II - Legea nr. 1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice [...], se completează cu articolul 10¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 10¹. Introducerea bunurilor de uz personal, inclusiv a unui mijloc de transport auto per familie (per persoană - în cazul persoanelor necăsătorite) prevăzut la poziția tarifară 8703 de către persoanele fizice, cetățeni ai Republicii Moldova care își schimbă domiciliul sau reședința dintr-o țară străină în Republica Moldova.

(4) Beneficiarii facilităților fiscale și vamale nu pot vinde, dona, pune în gaj, transmite în arendă, locațiune, comodat, leasing, uzufruct sau altă formă de dare în posesie sau folosință bunurile respective pe o perioadă de cel puțin 2 ani de la introducerea acestora pe teritoriul Republicii Moldova.

(5) În cazul în care aceste bunuri se înstrăinează în interiorul termenului de 2 ani de la introducerea acestora în țară, sumele TVA, accizele, taxa vamală și taxa pentru efectuarea procedurilor vamale se vor calcula și se vor achita de către beneficiar, din valoarea în vamă a bunurilor și/sau din capacitatea cilindrică a motorului la data importului, conform prevederilor art. 127⁵ din Codul vamal.

Obiecții:

Norma citată prescrie o interdicție beneficiarilor scutirii de drepturile de import la introducerea bunurilor de uz personal și a unui autovehicul, iar interdicția constă în faptul că pentru o perioadă de 2 ani beneficiarii nu pot dispune de bunurile respective. Problematika identificată în acest caz rezidă în aceea că legislația vamală deja reglementează anumite facilități pentru persoanele fizice care își stabilesc traiul permanent în Republica Moldova, însă nu prescrie interdicții asemănătoare celor din proiect.

În acest sens, sunt relevante prevederile art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 1569/2002 potrivit cărora „*Persoanele fizice au dreptul: c) de a introduce pe teritoriul țării sau de a primi, prin intermediul trimiterilor poștale internaționale sau a bagajelor neînsoțite, bunuri, fără achitarea drepturilor de import, cu condiția că acestea nu sînt destinate activității comerciale sau de producție, în legătură cu stabilirea la loc de trai permanent în Republica Moldova sau cu obținerea acestor bunuri prin moștenire. Faptul stabilirii pentru trai permanent sau obținerii moștenirii se confirmă prin actele respective. Modul de acordare a înlesnirilor menționate se stabilește de Serviciul Vamal*”.

Adăugător acestei divergențe se atestă lipsa unor pârghii la îndemâna entităților publice de monitorizare a circuitului bunurilor de uz personal, în special ale celor care nu sunt supuse înregistrării. Spre exemplu, scutirea de drepturile de import la introducerea în țară a unui utilaj electrocasnic de uz personal, conform proiectului, este urmată de interdicția de a dona acest bun pentru o perioadă de 2 ani. Prin prisma acestei spețe pot fi desprinse 2 aspecte: (1) verificarea respectării interdicției și (2) suficiența argumentării reglementării unei asemenea interdicții. Urmare a analizei proiectului și a notei informative în coroborare cu cadrul legal pertinent, se observă că aspectele evidențiate nu au un răspuns sau o explicație certă. Rezultă că limitarea circulației bunurilor scutite de drepturile de import poate fi extinsă doar asupra acelor bunuri care sunt supuse înregistrării, cum ar fi, în cazul proiectului, autovehiculele. Drept urmare a acestor alegații, putem interpreta că restricțiile reglementate la art. II din proiect se extind asupra autovehiculelor, dar nu și asupra bunurilor de uz personal.

Așadar, norma cu care se propune a fi completată Legea nr. 1569/2002 (art. 10¹ alin. (4)) constituie un factor de risc de natură să genereze riscuri de corupție. Norma analizată se află în contradicție cu art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 1569/2002 și nu poate fi evaluat cum se va realiza verificarea respectării acesteia. Premisele respective pot genera abuzuri din partea agenților publici și a celor privați, comportamente arbitrare și subiective, precum și posibilități de influențare a agenților publici de a interpreta norma juridică într-o versiune convenabilă.

Recomandări:

La art. II din proiect (art. 10¹ alin. (4) din Legea nr. 1569/2002) se recomandă substituirea sintagmei „bunurile respective” cu „mijloacele de transport auto respective”, astfel încât limitările reglementate să fie valabile doar pentru autovehicule.

Totodată, în aceeași ordine de idei, la art. II din proiect (art. 10¹ alin. (5) din Legea nr. 1569/2002) se recomandă substituirea sintagmei „aceste bunuri” cu „aceste mijloace de transport auto” și excluderea cuvintelor „din valoarea în vamă a bunurilor și/sau”.

Factori de risc:

- Norme irealizabile
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - influențare necorespunzătoare
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

IV. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune modificarea Codului vamal și a Legii nr. 1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice. Modificările vizează completarea acestor acte normative cu reglementări privind scutirea unică (aplicabilă o singură dată) a cetățenilor Republicii Moldova de achitarea drepturilor de import la introducerea în țară a bunurilor de uz personal și a unui mijloc de transport auto per familie sau per persoană necăsătorită. Totodată, Guvernul urmează să elaboreze mecanismul de introducere a bunurilor de uz personal, de plasare sub regim vamal de import a mijloacelor de transport și de beneficiere de facilitatea respectivă.

La data de 13.08.2021 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat în lectura a 2-a proiectul unui nou Cod vamal (inițiativa legislativă nr. 306 din 08.07.2020) și în legătură cu aceasta recomandăm analiza relevanței înaintării propunerii de modificare a Codului vamal ca amendament la inițiativa legislativă respectivă.

În proiect au fost identificați factori de risc de natură să compromită atingerea interesului public și să genereze riscuri de corupție. Astfel, proiectul nu reglementează cu claritate și într-un mod previzibil cum se va realiza și cum se va ține evidența scutirilor de achitarea drepturilor de import la introducerea în țară a unui mijloc de transport auto de către o familie, persoană necăsătorită, persoană care divorțată, persoană minoră etc. Totodată, sa remarcat incertitudinea restricțiilor de a dispune (a dona, a transmite în locațiune, a gaja etc.) de bunurile de uz personal importate pentru o perioadă de 2 ani. Prin urmare, în proiect au fost identificați următorii factori de risc: formulare ambiguă ce admite interpretări abuzive, lipsa procedurilor administrative, norme irealizabile etc.

Nota informativă este incompletă, deoarece lipsește analiza principalelor prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, nu se expune modul de încorporare a proiectului în cadrul normativ în vigoare, nu sunt înscrise principalele concluzii urmare a analizelor realizate în procesul de elaborare a proiectului și nu se regăsește fundamentarea economico-financiară.

În concluzie, autorul urmează să redacteze proiectul și să completeze nota informativă prin prisma aspectelor și recomandărilor expuse în prezentul Raport de expertiză anticorupție.

19.08.2021

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Ilie Creciun , Inspector principal

